

Kommersialisering av bifangst i Vesterålen

Prosjektrapport

Prosjektet er gjennomført av Vesterålen Fiskeripark AS på oppdrag fra LUR-programmet.

Forord

Dette prosjektet er finansiert av LUR-programmet, prosjektet er satt i gang på grunn av tilbakemeldinger fra WORKSHOP BIFANGST som ble avholdt på Myre 7.11.2006

Målsettingen til workshopen var: kommersialisering av lite utnyttede marine ressurser i norsk fiskerier.

Det ble gitt tilbakemelding på at det var mulig å utnytte – og øke bifangst i Vesterålens regionen og dette var utgangspunktet for prosjektet.

Vesterålen Fiskeripark AS har utført forstudie og foretatt bedriftsbesøk hos utvalgte fiskemottak i regionen og intervjuet seks representanter fra flåten i regionen, dette danner grunnlaget for prosjektrapporten.

Vi vil takke alle som har bidratt til dette prosjektet!

Myre 7.1.2008

Svein Egil Stavem

Innhold

Konklusjon	4
Bakgrunn /målsettinger med prosjektet.....	5
Arter som er definert som bifangst	5
Organisering og gjennomføring	6
Resultater og måloppnåelse	7
Oppsummering	8

Konklusjon

Etter forstudiet der vi har besøkt og intervjuet flere fiskemottak i Øksnes kommune og Andøy kommune, samt intervjuet fiskere fra forskjellige typer fiskebåter (flere driftsformer) fra samme område, kan vi raskt konkludere med at bifangst i Vesterålen ikke har gode kommersielle muligheter på nåværende tidspunkt.

Flere av artene som er definert som bifangst er vanskelig å fange større volum av, da det kun fås små mengder i regulert fangst og det lar seg ikke gjøre å fangste direkte på disse.

Noen av artene kan fangstes på men på grunn av reguleringer i fisket er det ikke mulig å fangste på disse artene på en slik måte at man kun fanger disse artene, ettersom at innblanding av kvotebelagte arter blir for stor.

Dette gjelder spesielt isgalt og skate som kan fanges i større mengder enn i dag, men innblanding av blåkveite i dette fisket blir for stort. En mulighet for å kunne fiske større volum isgalt er at reguleringene i blåkveitefiske gjøres om slik at sesongen blir lengre for dette fiske og at blåkveitekvoten blir definert som bifangst når man fisker isgalt.

Når det gjelder isgalt så er markedet og prisbilde slik at et fiske etter denne arten uansett ikke vil gi et godt kommersielt utbytte.

Den eneste arten som sannsynligvis kan utnyttes bedre er taskekrabbe, det meldes om store mengder i hele Vesterålen. Flere fiskemottak får innspill fra fiskerne om at det finnes store mengder taskekrabbe og det er flere av disse mottakene og fiskere som ønsker å se på om det er mulighet å etablere et mottak for taskekrabbe i regionen. Vesterålen Fiskeripark AS vil følge opp dette og se om vi kan få til et regionalt prosjekt for taskekrabbe.

Vesterålen Fiskeripark AS anbefaler at prosjektet stoppes med dette forstudiet. Vi finner det ikke hensiktsmessig å videreføre prosjektet. Det ses ingen gode muligheter til å få til et kommersielt fiske etter noen av artene på nåværende tidspunkt.

Bakgrunn

Bakgrunnen for prosjektet er tilbakemelding fra WORKSHOP BIFANGST avholdt på Myre 7.11.2006.

Det ble her gitt tilbakemeldinger fra deltakerne på denne workshopen at det antagelig var mulig å kommersialisere deler av bifangst i Vesterålen og ut fra denne tilbakemeldingen har LUR-programmet gitt Vesterålen Fiskeripark AS i oppdrag å utrede muligheter for utnyttelse av bifangst i Vesterålen.

Prosjektet var tenkt delt opp i to faser med forstudie som skal kartlegge de muligheter som finnes for forskjellige arter som defineres som bi fangst, og deretter et hovedprosjekt som skal finne ut om det er markeds og logistikk ordninger som kan gjøre det lønnsomt å få til et økt fiske etter enkelte arter og/eller legge til rette for de fangster av bifangst som allerede tas opp i dag.

Vesterålen Fiskeripark AS har utført fase en, og anbefaler ikke LUR-programmet og gå videre med fase to da vi per dags dato ikke kan se noen god mulighet for å kommersialisere bifangst i Vesterålen.

Arter som er definert som bifangst

Vi har hatt hovedfokus på følgende arter i denne forstudie, fangstallene og verdi av fangsten er med i denne oversikten. Tallene er offisielle fangstall for Vesterålen i 2006.

Art:	Volum:	Verdi i NOK:
• Isgalt	10 151 kg	40 995,-
• Pigghå	4 556 kg	26 063,-
• Piggvar	112 kg	1 505,-
• Lomre	4 875 kg	84 400,-
• Gapeflyndre	267 kg	1 335,-
• Håbrann	334 kg	4 440,-
• Skate (vinger)	92 kg	556,-

I tillegg har vi gjort undersøkelser på følgende arter:

• Rødspette	60 425 kg	735 407,-
• Blåsteinbit	90 kg	1 080,-
• Flyndre	4 496 kg	45 948,-

Fangsttallene for 2006 viste at det var små fangster av de forskjellige bifangst artene som vi ønsket å se nærmere på. Vi trodde at et direkte fiske etter disse artene skulle kunne øke volumene.

For arter som lomre, piggvar og pigghå er prisene i markedet gode, men det er ikke mulig å få til et direktefiske etter artene. Grunnen til dette er antageligvis at det er små forekomster av artene og det fås små mengder i dag som bi fangst og fiskerne mene det ikke er mulig å fiske direkte på disse artene.

Dag Ivar Knutsen fra båten Ranton, hadde følgende uttalelse ang lomre og piggvar fiske;

”Lomre og piggvar fås i små mengder når vi fangster, det er antagelig små bestander av disse artene og jeg vet ikke hvordan vi kan fiske direkte etter disse artene, antagelig er det ikke mulig”

Når det gjelder Isgalt og skate kan volumet økes med et direktefiske etter disse artene, men på grunn av reguleringene av blåkveitefiske er det ikke mulig for fiskerne å fangste på disse artene uten å få store mengder blåkveite som bi fangst.

Andre Reinholdtsen fra båten Kloegga, hadde følgende uttalelse ang isgalt og skate fiske;

”Hvis vi skal fangste større mengder med skate og Isgalt må blåkveitekvoten defineres som bi fangst i dette fiske og perioden for fiske må forlenges, da kan vi fiske mye større volum av disse artene”

Organisering og gjennomføring

Prosjektet har vært utført i perioden oktober 2007 til januar 2008.

Vesterålen Fiskeripark AS har i samarbeid med LUR-programmet ved Frank Jakobsen utført intervjuer med fiskemottak og fiskebåter i Øksnes og Andøy kommune for å kartlegge bifangst situasjonen i regionen.

Vi har intervjuet fem fiskemottak og representanter fra seks båter. Fiskemottakene er de største i regionen og har leveranser fra forskjellige fangstformer. Båtene som har vært intervjuet driver med garn, line og snurrevad fiske.

Bedriftene som er intervjuet er:

- JM Nilsen, Andøya
- Framnes Fiskeindustrier, Andøya
- Myre Fiskemottak, Øksnes
- Gunnar Klo, Øksnes
- Sommarøy Prodlag, Øksnes

Disse båtene har forstudie hatt kontakt med:

- Kloegga – snurrevadbåt
- Ranton – snurrevadbåt
- Solbris – linebåt
- Nordsandsgutt - linebåt
- Mats Børge – garnbåt
- Senonbuen - garnbåt

Resultater og måloppnåelse

Det ble fokusert på å kartlegge hvilke typer av bifangst og hvilke volum som leveres til fiskemottakene i intervju av mottakene. Disse tallene ble sammenlignet med tall fra Norges Råfisklag for å kontrollere at opplysningen som ble innhentet stemte med fangstrapporter.

I intervjuene av flåten la vi vekt på å finne ut om det er mulig å fangste større volum av bifangst artene som er godt betalt i markedet.

Resultatet av denne kartleggingen viser at det er relative små volum av de fleste artene som blir levert. Noen av artene er vel å merke godt betalte, men volumet som fiskemottakene får levert er små. Flåteleddet sier at det er et lite volum å få av disse artene og at et direktefiske etter disse artene ikke er mulig.

Artene som det er gode priser på i markedet er særlig; lomre, piggvar, pigghå og skate (vinger). Men volumene som landes av disse artene er relativt lave og fiskerne mener at det er små bestander som ikke er mulig å drive et fornuftig direktefiske etter.

Arter som det er mulig å få levert større mengde av er særlig isgalt og skate men fiske etter disse artene gir for stor innblanding av blåkkeite slik at et hvis dette fiske skal kunne økes i større grad må man inn å se på reguleringen av blåkkeite fiske. Blåkkeite kvotene må antageligvis brukes som bifangst i fiske etter isgalt og skate. På denne måten vil man kunne øke volumet betraktelig. Men prisen til fiskeren er så lav på isgalt at det mest sannsynlig ikke vil være interessant for fiskere å fiske på denne arten uansett.

Utenom disse artene ble det registrert at det var et omfattende fiske etter marulk og at det er oppservert store mengder med taskekrabbe i hele regionen.

Oppsummering

Oppsummeringen av forstudiet er relativt kort. Det ses ikke gode muligheter til å kommersialisere bifangst ressurser i Vesterålen på nåværende tidspunkt.

De artene som markedet betaler godt for er det antagelig for små bestander for at et direktefiske kan være mulig.

Av arter som det er mulig å få til et større fiske etter er det enten for dårlig pris eller/og for stor innblanding av kvotebelagete arter til at dette lar seg gjøre. Dette gjelder særlig fiske etter isgalt og skate.

Vesterålen Fiskeripark AS anbefaler LUR-programmet å ikke videreføre dette prosjektet med bakgrunn i overnevnte.